

– Tulajdonképpen annyiban közös a kettő, hogy a könyveknél is megkülönböztetnek használt könyveket és antikvár könyveket. Ugyanígy a kottánál is vannak antikvitások, és használt kották. Érdeemes tehát használt kottákkal foglalkozni, különösen most, amikor az embereknek nincs pénzük új kottákat venni. Különösen érvényes ez a pedagógiai művekre, amelyeket egy-két év után tovább adhatnak a növendékek, amennyiben az jó állapotú. Erre is próbáltam most ezen a tanfolyamon felhívni a hallgatóim figyelmét. Huszonnégy óra azonban, amennyiből ez a tanfolyam állt, nagyon kevés minderre. Nem lehet elmélyíteni például azokat az alapvető tudnivalókat, amelyek mondjuk az antik kottáknál a papírminőségre vagy a nyomdatechnikára vonatkoznak. Csak a

zeneelméleti ismeretekhez lett volna szükség ennyi órára.

■ Kik vettek részt a tanfolyamon?

– Magát a tanfolyamot a Rózsavölgyi cég hirdette meg, tehát a Rózsavölgyi és a Kodály Zoltán zeneműbolt, illetve antikvárium munkatársai vettek részt rajta. Meghírdetjük egyébként nyilvánosan, szeretnék volna ugyanis, ha más üzletekből is jöttek volna kollégák. Az üzletek azonban nem érzik ennek a fontosságát. Mindezt nagyon sajnálom, hiszen lassan kiöregszik a szakma. Egy kezemen meg tudom számolni azokat a munkatársakat, akik többé-kevésbé értenek hozzá, és akik már régebb óta vannak a pályán. De közülük is már többen nyugdíjban vannak, csak magánvállalkozásban még foglalkoznak kottákkal.

■ *Végül engedjen meg egy személyes kérdést: Ön miként választotta ezt a hivatást?*

– Teljesen véletlenül. A barátom édesanyja az akkori Állami Könyvterjesztő Vállalatnál volt a Zenemű Osztály helyettes vezetője. Ő javasolta érettségi után, hogy jöjjenek ide dolgozni, hiszen hét évig tanultam zongorázni és a családom is muzsikás család. Jelentkeztem, és egy meglehetősen komoly felvételi vizsgán is átestem. Egy évig az azóta megszűnt Erkel Zeneműboltban voltam gyakornok majd a katonai szolgálatot követően átkerültem a Rózsavölgyibe. Onnan mentem a Múzeum körúti Kodály Zoltán Zeneműboltba, amelynek kisebb megszakításokkal 1974-től voltam a vezetője.

(Kaizinger Rita)

„A tehetségeket is meg kell tanítani a szakmára”

Rozsos Tamás szerint itthon méltatlanul mellőzött hangszer a brácsa

Zeneakadémia, Genf, Arab Emírátsok. Különleges pályát járt eddig végig a fiatal brácsaművész, Rozsos Tamás. Példaértékűnek találja a svájci zeneoktatást, ahol a fiatal növendékek megtanulják, nem a hibák számítanak, hanem az, képesek-e tartalommal megtölteni a műveket. Úgy véli, ifjú muzsikusként szinte lehetetlenség itthon állást találni, s Magyarországon ma sem becsülik meg igazán a brácsát. Új munkahelyén, az Arab Emírátsokban szeretné az érdeklődőkkel megszerettetni a klasszikus és a magyar zenét, s élvezni, hogy minden rajtuk, a tanárokon múlik.

■ *Hogyan kerültek feleségével együtt Sbarjab városába?*

– Tavaly júliusban éppen a Verbier Fesztiválra készülődtem, amikor nagynéném, Frank Mária üzenetet küldött, hogy egy most alakuló zeneiskola az Arab Emírátsokban tanárokat keres. Azonnal hívtam a megadott telefonszámot. Kiderült, hogy Kousay Quaddouri csellóművésszel beszélek, aki családom régi barátja. Az új zeneiskola igazgatója pedig a testvére, Furat Quaddouri, aki egy arab, úgynevezett „qanoun” pengetős hangszeren játszik. Több helyen élt, s tanított a világban, igazi kozmopolita. Személyesen is tárgyaltam vele, s így 2012 októberétől feleségemmel, Imura Tomoko japán zongoraművésszel elkezdjük a munkát és a zenei „építkezést” az iskolában.

■ *Genf után nem is gondolkodott abban, hogy itthon, zenekari muzsikus lesz? Hiszen két éven keresztül játszott például az Új Osztrák–Magyar Haydn Zenekarban... De gondolom, hogy más európai együttesek is szóba jöhettek volna. Milyennek látja a helyzetet a fiatal muzsikusként szempontjából?*

– Erre nehéz röviden válaszolni. Az első és legfontosabb, hogy jelenleg Magyarországon szinte egyáltalán nincs elhelyezkedési lehetőség. Ketten vagyunk, „zongorista és brácsás”, ami megnehezíti a dolgokat. Taná-

ri állást lehetetlen találni, zenekari státusz pedig nincs. Így nem is nagyon gondoltam arra, hogy Magyarországon elhelyezkedhetem... Egyébként 2000-ben nyertem felvételt a budapesti Zeneakadémiára, ahol a valódi „diákevek” kezdődtek. Zenekari haknik, órák az egyetemen, koncertek, operaelőadások meghallgatása, de az az igazi tanulás, az a robbanásszerű fejlődés, amit vártam, elmaradt. Ezért nem kívánok senkit okolni.

2001-ben ismerkedtem meg mentorommal, egy nagyszerű hegedűművésszel, aki végeredményben felnyitotta a szememet, megtanított arra, mi is az az IGAZI munka, és hogyan lehet eredményt elérni hangszeremen, a brácsán. Ez az instrumentum Magyarországon a mai napig nincs igazán megbecsülve. A 2005-ös esztendő sikeres volt számomra, hiszen lediplomáztam a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, s megismerkedtem későbbi feleségemmel. Családom támogatásával pedig sikerült azt a tervemet megvalósítani, hogy Svájcban továbbtanuljak. Három esztendő kőkemény gyakorlás következett. Életem legnagyobb változása akkor jött el, amikor felvételt nyertem Nobuko Imai, világhírű japán brácsaművész és Takács-Nagy Gábor osztályába, a Genfi Konzervatóriumba.

■ *Hogyan teltek az ottani évek?*

– Gyönyörűek voltak. Olyan zeneszerető

emberekkel, zenészekkel ismerkedtünk meg, akik megváltoztatták az életünket, gondolkodásunkat. Professzoraink a zene szeretetére oktattak, s mindig az a cél lebegett a szemünk előtt, hogy hogyan lehet egy frázist szebben, jobban eljátszani, kiemelni a zene szépségét. A hibák kijavítása fontos, de egy mellé fogott hangnak nincs jelentősége, nem tragédia. Inkább hibázzon valaki, mint hogy gépszerűen ledaráljon egy versenyművet. Mindenki, még a legnagyobb művész is hibázhat. Rengeteg tanszaki koncerten játszottunk Genfben. Mindig csak zenével foglalkoztunk, vacsora előtt és után, hivatalos és nem hivatalos koncerten, spontán, és megszerelve egyaránt. Játszottunk, játszottunk, játszottunk. Ezekon a koncerteken a növendékek nagyrésze mindig jelen volt, így hozzászoktunk a közönség előtti szerepléshez. Imai és Takács-Nagy professzor környezetében mindig csak úgy áradt a zene, amiből sokat lehetett meríteni. Tisztán emlékszem majd minden brácsa-, illetve kamaraórára az elmúlt 4-5 évből. Nem a hibáit kerestük a többi növendéknek, hanem igyekeztünk minden kis pozitívumot megtalálni, segíteni egymásnak. Ha zenei vagy technikai problémája volt valamelyikünknek, akkor a másik segített. A brácsások kapcsolata kitűnő volt, és Brácsaegyüttest is alakítottunk Nobuko Imai vezetésével. Úgy tudom, ez volt az első a világon. A zenekarral nagyszerű koncerteket adtunk Ázsia több országában és Magyarországon is felléptünk. Sőt, a teljes brácsazenekar a professzorommal együtt eljött Szentendrére, az esküvőnkre. Az esküvői vacsora alatt meglepetésként teljes értékű koncertet kaptunk tőlük. Egyébként régen, a Hubay-korszakban Magyarországon is ez a fajta oktatás működött, erről azonban ma sajnós már csak visszaemlékezésekben olvashatunk. Egyébként mindkét professzorom arra oktatót és biztatott, hogy tudásomat vigyem haza Magyarországra, adjam át a fiataloknak. Szívesen megtenném, ha erre felkérnének...

■ Visszatérve az új feladatáboz, a klasszikus zene mennyire népszerű az Arab Emirátusokban? Mekkora az érdeklődés az iskola iránt?

– Nekünk kell felépíteni a klasszikus kultúrát, ezért is ilyen izgalmas a munkánk. Mindkettőnk osztálya megtelt, az iskolának egyre jobban terjed a híre. A gyerekek nagyon élvezik a munkát, és olyanok, akár a szivacs, szívják magukba a tudást. A fejlődés a „csillag”, minden teljesen rajtunk múlik.

■ Milyen nemzetiségű muzsikusok dolgoznak az iskolában? Mennyire ismerik a Kodály-módszert?

– Teljesen nemzetközi a tanári kar. Nem ismerik a Kodály-módszert, arra itt még korai lenne alapozni. Jómagam azt, és olyan mó-

don igyekszem továbbadni növendékeimnek, amit és ahogy a professzoraimtól kaptam útravalóul.

■ Mennyire tartja fontosnak a tanítást? Azért választotta, mert a megbívás nagyon kedvező volt, vagy ez némi szünet a szőlistaságban?

– Nagyon szeretek tanítani, igaz, úgy gondoltam először, hogy egyetemi szinten szeretnék foglalkozni növendékekkel, de nem bántam meg, hogy belevágtunk ebbe a kalandba. A szőlistaságot nem hanyagolom el, hiszen 2013 júliusában Japánban koncertezünk feleségem volt professzorával és magyarországi mentorommal. Szerencsére fiatalok vagyunk, így minden befér az életünkbe. Rengeteget dolgozunk, gyakorolunk, fejlesztjük magunk, és tanítjuk a gyerekeket.

■ Mi a pedagógusi ars poeticája?

– A növendékeknek meg kell mutatni a zene gyönyörűségét és a hangszer csodáit. A hibák másodlagosak, az a lényeg, hogy a gyermek érdeklődjön, és érezzem benne a tudás iránti vágyat. Akkor „tűzön-vízen” átjutunk. Nem egyszerű hangszereken játszani. A kezdővel ugyanúgy foglalkozom, mintha kész művész lenne. Azokat a gyakorlatokat mutatom meg nekik, amelyeket én lazításra használok, és a gondolataimat ugyanolyan komolyan mondom el a 6 évesnek, aki 4-5 hónapja játszik hegedűn, mint a 20 éves növendéknek, aki 10 esztendeje.

■ Itthon több koncerten is pódiumra lépett már. Az Arab Emirátusokban van erre lehetőség?

– Egyelőre a tanításra koncentrálnunk, és az iskola népszerűsítésére. Természetesen rengeteg kisebb koncerten léptünk fel az elmúlt 8 hónapban, s a későbbiekre vonatkozóan is vannak komolyabb terveink. Szeretnénk nemcsak a hangszerünket, hanem a magyar zenét is megkedveltetni ezen a vidéken.

■ Mennyire kell a hangszerekre figyelni a közel-keleti országban?

– Bizony az instrumentumok, a kották beszerzése nem egyszerű feladat. Szoros kapcsolatot tartunk ennek érdekében magyar és európai cégekkel.

■ Miben más a napirendje, mintha itthon oktatna?

– Rengeteget dolgozunk. Napi 8 óra a munkaidőnk, és csak 1 szabadnapunk van a héten. Tehát nem unatkozunk, és az iskolai dolgok mellett intézzük a saját dolgainkat, például a gyakorlást.

■ Milyen a zenei élet a városban? Gondolkodtak már azon, hogy életre hívjanak egy zenekart vagy kamaraegyüttest a városban?

– E téren ez még érintetlen terület. Az érdeklődés nem hiányzik, de a megvalósításra a jövő ad majd választ. Mindenesetre igyekszünk megteremteni a lehetőséget.

■ Mi a helyzet a svájci brácsaegyüttestel?

– Ez a baráti csapat ma már nem létezik. Bár boldogan összehoznám őket újra, egy magyar koncerthez... Itthon sokat próbálkoztam, kevés eredménnyel. Budapesti tartózkodása alatt Imai professzornak is szerveztünk kurzust a konzervatóriumban, amit ingyen vállalt, de sem a diákok, sem a tanárok nem igazán mutattak érdeklődést. Viszont azok a növendékek, akik jelen voltak, hosszú ideig bombáztak üzenetekkel és igyekeztek rávenni arra, hogy ha hazajövök, folytassam az Imai professzor által elkezdett munkát. Ez az igazi probléma, hiszen a szüleim elbeszéléseiből tudom, ha a 70-es években érkezett egy ilyen világhírű művész, roskadáig volt diákokkal az előadóterem. Ma kisebb az érdeklődés, mindenki önmagával van elfoglalva.

■ Ilyen távolságból milyennek tűnik a magyar zenei élet?

– Véleményem szerint a zeneakadémiai zeneoktatásnak változnia kellene, mégpedig sürgősen. Nem megváltoznia, hanem visszaváltoznia az 50-70 évvel ezelőttire, amikor is ontotta a fantasztikus zenészek sokaságát a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola. Erről rengeteget lehetne beszélgetni, ez nehéz kérdés, de addig kellene változtatni, amíg van rá lehetőség. Mindig újtásról beszélnek, holott úgy gondolom, Kodály, Bartók, Hubay országában a komolyzene-oktatás megújítása nem időszerű. Ez ugyanis a hetvenes években még világszínvonalú volt. Rengeteg a tehetség Magyarországon, de meg kell őket tanítani a szakmára... Svájcban fantasztikus a zenei élet. Rengeteg fesztiválon fordultunk meg feleségemmel. A Verbier-in például 4 alkalommal vehettem részt, az úgynevezett amatőr zenei héten, mint tanár. Amatőr muzsikusok játszanak kamarazenét, és minden csoportban van egy professzionális muzsikus. Fantasztikus olyan emberekkel együtt dolgozni, akik imádják a zenét. Verbierben pezseg az élet, nagyszerű művészek dolgoznak ott.

■ Ha jól tudom, testvére is zenész. Ő is követi? S hogyan fogadta a család, hogy az Arab Emirátusokat választották?

– A testvérem, Rozsos Ágnes csellóművész, egyelőre nem követ, de már pedzegettem neki a témát. A család egyik szeme nevet, hogy elhagytuk Európát és ilyen remek lehetőséget kaptunk, a másik pedig sír, hiszen a jelenlegi munkabeosztásunk nem engedi meg, hogy hazautazzunk...

R. Zs.